

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ : СТРАТЕГІЧНИЙ АСПЕКТ

Реалізація стратегічних ініціатив, які забезпечують функціонування та розвиток суб'єктів господарювання в умовах інноваційної економіки вимагає удосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення.

Як доводять проведені дослідження, основною причиною виникнення будь-яких облікових систем є потреба керівництва суб'єктів господарювання у надійній та релевантній інформації, з метою забезпечення прийняття управлінських рішень відповідним рівнем управління. Стійке зростання інтересу до розробки та постійного вдосконалення систем управлінського обліку з другої третини ХХ ст. визначається не тільки зростанням обсягу здійснюваних операцій і масштабів ведення бізнесу, але і необхідністю встигати за різко зростаючою інформаційною різноманітністю зовнішнього середовища бізнесу.

До теперішнього часу управлінський облік сформувався в досить велику область наукових знань і практичного досвіду, яка продовжує інтенсивно розвиватися, все більш впливаючи на якісний рівень сучасного менеджменту. Практичний досвід європейських країн показує, що управлінський облік має потенційні можливості в частині надання інформації стратегічної інформації для управління і контролю. Стратегічний управлінський облік (СУО) є напрямком управлінського обліку і представляє синергетичну інформаційну систему оцінки стратегічних викликів зовнішнього середовища і внутрішнього потенціалу підприємства з метою отримання та подання ємної інформації, спрямованої на розробку і реалізацію стратегії суб'єкту господарювання. Стратегічний управлінський облік є системою вимірювання ефективності діючої стратегії та надання стратегічної виробничої, фінансової, маркетингової та іншої інформації, необхідної для обґрунтування стратегічного вибору. За допомогою його здійснюється інформаційна підтримка обґрунтування

управлінських дій, пов'язаних з реалізацією поставлених стратегічних завдань, а також мотивація відповідної поведінки персоналу, підкріплюваного основними корпоративними культурними цінностями. У стратегічному управлінському обліку переважно використовується інформація, пов'язана із зовнішніми факторами, що впливають на діяльність суб'єкту господарювання.

Концепцію стратегічного управлінського обліку формують його принципи, функції, цілі і завдання. Постановка стратегічного управлінського обліку повинна здійснюватися відповідно до принципів відповідальності, керованості, достовірності, взаємозалежності, релевантності, динамічності. У зв'язку з тим, що процес управління динамічний і орієнтується на майбутнє, інформація повинна задовольняти критеріям придатності і призначення. Завданнями стратегічного управлінського обліку можуть виступати: оцінки прибутковості та ефективності діяльності; планування, бюджетування, аналізу результатів і прогнозування діяльності; контролю і складання відповідних форм управлінської звітності; підготовки додаткової інформації для прийняття стратегічних управлінських рішень тощо. Цілями і завданнями стратегічного управлінського обліку визначаються його функції. Серед них: стратегічний контроль, стратегічний аналіз, перспективне планування та інші. Принципи, цілі та функції стратегічного управлінського обліку формують його концепцію, а концепція визначає структуру.

Система стратегічного управлінського обліку не повинна бути замкнута в середині фінансового блоку суб'єкта господарювання. Вона може охоплювати всі підрозділи. Така система буде ефективною у разі включення до неї працівників і менеджерів різних підрозділів та служб: вони вносять свою частину інформації в систему стратегічного управлінського обліку і отримують з неї ту інформацію, яка необхідна для їх роботи. Інформація, сформована у системі стратегічного управлінського обліку, буде корисною керівництву та менеджменту компанії для розставлення пріоритетів та планування подальшої діяльності, буде виступати основою для оцінки перспективності можливостей, що відкриваються, і дозволить сформулювати механізми контролю за виконанням прийнятих рішень, у тому числі, стратегічного характеру.